

Procesu kvalitātes vadības inženiera profesijas standarts

1. Vispārīgie jautājumi

1. Profesijas nosaukums – atbilstoši kodam.

2. Profesijas kodi – 1211 42 Kvalitātes un risku vadības struktūrvienības VADĪTĀJS /DIREKTORS,
1211 43 Kvalitātes un risku vadības struktūrvienības VADĪTĀJA VIETNIEKS /DIREKTORA VIETNIEKS,
2423 12 Kvalitātes vadības sistēmu KONSULTANTS,
2423 13 Kvalitātes vadības sistēmu SPECIĀLISTS,
2423 14 Kvalitātes VADĪTĀJS –
(turpmāk kopā – 2423 11 procesu kvalitātes vadības inženieris).

2. Nodarbinātības apraksts

1. Profesionālās kvalifikācijas līmenis – piektais profesionālās kvalifikācijas līmenis.

2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu kopsavilkums:
– procesu kvalitātes vadības inženieris organizē tehnisko, tehnoloģisko un organizatorisko procesu vadības metožu, mērīšanas, vērtēšanas, atbilstības novērtēšanas un pilnveides metodoloģiju izstrādāšanu, kvalitātes risku identifikāciju un vadību; analizē, izvērtē, veido, izplata un ievieš praksē kvalitātes vadības un pilnveides metodes, lai sekmētu pastāvīgu uzņēmuma darbības efektivitātes un kvalitātes paaugstināšanu; rūpējas, lai uzņēmuma procesi un produkti apmierinātu klientu prasības, vajadzības, vēlmes, neradītu kaitējumu sabiedrībai un videi; pārzina uzņēmuma vadības, klientu, īpašnieku un sabiedrības intereses; vada un īsteno kvalitātes vadības sistēmu ieviešanu un pilnveidi; veic savu darbu, ievērojot saistošās, nozares specifiskās, uz procesiem un produktiem attiecināmās normatīvo aktu un standartu prasības; rosina konkurentu un citu uzņēmumu pieredzes apgūšanu un prasmīgas saimniekošanas izpratni.

Procesu kvalitātes vadības inženieris var strādāt gan kā kvalitātes vadītājs, kvalitātes vadības struktūrvienības vadītājs, kvalitātes inženieris un kvalitātes vadības sistēmu speciālists jebkuras tautsaimniecības nozares uzņēmumā

neatkarīgi no tās darbības veida un lieluma, gan arī kā pašnodarbināta persona vai individuālais komersants.

3. Profesionālās darbības veikšanai nepieciešamās profesionālās kompetences

1. Spēja noteikt, izvērtēt, vadīt un pilnveidot uzņēmuma procesus un to mijiedarbību.

2. Spēja definēt uzņēmuma mērķus un īstenojamo procesu, produktu, sistēmu kvalitātes pilnveides pasākumus.

3. Spēja noteikt uzņēmuma sistēmu, procesu un produktu kvalitāti ietekmējošos faktorus un riskus.

4. Spēja noteikt kvalitātes riskiem atbilstošus preventīvus pasākumus.

5. Spēja izprast sistēmas, procesus un produktus reglamentējošo normatīvo aktu prasības un nodrošināt to izpildi savu pilnvaru ietvaros.

6. Spēja izprast sistēmām, procesiem un produktiem piemērojamos standartus un nodrošināt to izpildi savu pilnvaru ietvaros.

7. Spēja izprast uzņēmuma operacionālās darbības budžeta veidošanas principus un plānot nepieciešamos resursus sistēmu, procesu un produktu kvalitātes nodrošināšanai un pilnveidei.

8. Spēja noteikt personālam nepieciešamo kompetenci, pienākumu un pilnvaru sadalījumu sistēmu, procesu un produktu kvalitātes nodrošināšanai un pilnveidei.

9. Spēja izveidot, ieviest un pilnveidot uzņēmuma kvalitātes vadības sistēmu.

10. Spēja izprast integrētas vadības sistēmas izveides principus.

11. Spēja vadīt kvalitātes vadības struktūrvienības darbu.

12. Spēja izprast uzņēmuma saimnieciskās darbības pamatrādītājus.

13. Spēja rosināt un vadīt uzņēmuma pārmaiņu procesus.

14. Spēja vadīt darbu grupās un panākt vienošanos.
15. Spēja izprast un virzīt informācijas apmaiņas plūsmu uzņēmumā.
16. Spēja sazināties valsts valodā un vismaz divās svešvalodās.
17. Spēja veikt pētījumus ar zinātnisku vērtību procesu vadības un pilnveides jomās, interpretēt un analizēt to rezultātus.
18. Spēja nodrošināt darba tiesisko attiecību normu ievērošanu.
19. Spēja nodrošināt darba aizsardzības, ugunsdrošības un vides aizsardzības normatīvo aktu prasību ievērošanu.

4. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās prasmes

1. Izprast uzņēmuma sistēmas, procesus un produktus, uz tiem attiecināmās normatīvo aktu un standartu prasības.
2. Piemērot kvalitātes un uz sistēmām, procesiem un produktiem attiecināmos citu jomu normatīvos aktus un standartus.
3. Noteikt uzņēmuma sistēmu, procesu un produktu kvalitātes vadības nepieciešamību.
4. Pielietot zināšanas sistēmu, procesu un produktu kvalitātes vadībā.
5. Ieviest mūsdienīgas metodes uzņēmuma sistēmu, procesu un produktu kvalitātes vadībā.
6. Izstrādāt priekšlikumus uzņēmuma sistēmu, procesu un produktu kvalitātes pilnveidei.
7. Pielietot sistēmu, procesu un produktu pilnveides metodes.
8. Pielietot sistēmu, procesu un produktu atbilstības novērtēšanas metodes.
9. Analizēt kvalitātes izmaksas.

10. Izprast uzņēmuma sistēmu, procesu un produktu kvalitāti ietekmējošos riskus.

11. Izprast uzņēmuma darbības un procesu kopsakarības, piedalīties uzņēmuma īstermiņa un ilgtermiņa darbības plānu izstrādāšanā.

12. Īstenot pētījumus un apkopot to rezultātus, veikt datu statistisko apstrādi, sagatavot pārskatus un publikācijas, sagatavot un sniegt prezentācijas.

13. Pielietot jaunākās darba organizācijas formas un informācijas tehnoloģijas.

14. Sadarboties ar uzņēmuma darbiniekiem, sadarbības partneriem, īpašniekiem, masu saziņas līdzekļiem, valsts un pašvaldību iestādēm, nevalstiskajām organizācijām.

15. Rīkoties atbilstoši normatīvajiem aktiem un ētikas normām.

16. Plānot un organizēt savu darbu, pieņemt lēmumus atbilstoši situācijas izmaiņām un risināt problēmsituācijas, prast argumentēti izteikt savu viedokli.

17. Organizēt un vadīt atbilstošas struktūrvienības darbu.

18. Patstāvīgi apgūt jaunas zināšanas.

19. Prast strādāt komandā un grupā.

20. Prast strādāt ar datoru, pielietot informācijas sistēmas uzņēmuma kvalitātes vadības procesos.

21. Pārvaldīt valsts valodu.

22. Pārvaldīt vismaz divas svešvalodas saziņas līmenī.

23. Lietot profesionālo terminoloģiju valsts valodā un vismaz divās svešvalodās.

24. Ievērot darba tiesisko attiecību noteikumus.

25. Ievērot darba aizsardzības, ugunsdrošības un vides aizsardzības noteikumus.

5. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas

1. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas priekšstata līmenī:

- 1.1. ekonomika;
- 1.2. komercdarbība;
- 1.3. tirgzinības;
- 1.4. komercdarbības tiesiskie pamati;
- 1.5. vadības grāmatvedība;
- 1.6. socioloģija un psiholoģija;
- 1.7. dokumentu pārvaldība.

2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas izpratnes līmenī:

- 2.1. visaptverošā kvalitātes vadība (TQM);
- 2.2. integrēto vadības sistēmu izveidošana, ieviešana, pilnveide;
- 2.3. kvalitātes izmaksu analīze;
- 2.4. stratēģiskā plānošana un vērtēšana;
- 2.5. loģistika, piegādes un sadales procesi;
- 2.6. personāla vadība, motivācija un uzņēmumu psiholoģija;
- 2.7. saskarsmes psiholoģija un lietišķā saskarsme;
- 2.8. statistika, statistiskās datu apstrādes metodes;
- 2.9. profesionālie termini valsts valodā un divās svešvalodās.

3. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas lietošanas līmenī:

- 3.1. procesu vadība;
- 3.2. kvalitātes vadības sistēmas izveidošana, ieviešana, pilnveide;
- 3.3. kvalitātes nodrošināšanas un pilnveides metodoloģijas;
- 3.4. sistēmu, procesu un produktu kvalitātes vērtēšanas metodes, to pielietojums;
- 3.5. atbilstības novērtēšana;
- 3.6. kvalitātes mērīšana;
- 3.7. projektu vadība;
- 3.8. komandas darbs, problēmu un konfliktu risināšanas metodes;
- 3.9. profesionālā un biznesa ētika, korporatīvā sociālā atbildība;
- 3.10. informācijas tehnoloģijas;
- 3.11. divas svešvalodas saziņas līmenī;
- 3.12. valsts valoda;
- 3.13. vadības zinības;
- 3.14. darba tiesiskās attiecības;

- 3.15. vides aizsardzība;
3.16. darba aizsardzība.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Procesu identificēšana un kvalitātes vadīšanas metožu noteikšana	1.1.nosaka organizācijas procesus, to savstarpējo saistību un mijiedarbību; 1.2.rosina un piedalās organizācijas sistēmu un procesu efektivitātes un lietderīguma raksturotāju noteikšanā; 1.3.nosaka piemērotākās procesu efektivitātes un lietderīguma novērtēšanas metodes; 1.4.izstrādā sistēmu kvalitātes vadības pilnveides pasākumus; 1.5.rosina informācijas tehnoloģiju efektīvu pielietošanu procesu vadīšanā.
2. Kvalitātes vadības sistēmas izstrādāšana un ieviešana	2.1.veido izpratni par kvalitātes vadības sistēmas nepieciešamību; 2.2.sekmē un seko, lai organizācijas sistēmas, procesi un produkti apmierinātu klientu un citu ieinteresēto pušu prasības, vajadzības, vēlmes, lai neradītu kaitējumu sabiedrībai un videi; 2.3.izstrādā kvalitātes vadības sistēmas ieviešanas secīgos posmus, veicamos pasākumus; 2.4.nosaka kvalitātes vadības sistēmas ieviešanas darba grupas sastāvu; 2.5.rosina un piedalās procesu un produktu kvalitātes risku izvērtēšanā un preventīvo pasākumu izstrādāšanā; 2.6.identificē un analizē sistēmas un procesu kvalitātes riskus, izstrādā preventīvos pasākumus; 2.7.īsteno kvalitātes vadības sistēmas ieviešanu, ievērojot organizācijas stratēģiskos plānus, procesiem un produktiem saistošo normatīvo aktu prasības, piemērojamo standartu nosacījumus un kvalitātes riskus.
3. Procesu kvalitātes vadīšanas	3.1.analizē un sistematizē datus par produktu,

uzraudzīšana	<p>procesu un sistēmu atbilstību;</p> <p>3.2.izstrādā un pilnveido kvalitātes nodrošināšanas metodes;</p> <p>3.3.veic nepieciešamās korekcijas kvalitātes vadības sistēmas ieviešanas projekta īstenošanā;</p> <p>3.4.rosina darbinieku savstarpējo sadarbību.</p>
4. Kvalitātes vadības sistēmu, procesu un produktu inspicēšana, auditēšana un pašvērtējuma veikšana	<p>4.1.izstrādā sistēmu, procesu un produktu atbilstības novērtēšanas programmas;</p> <p>4.2.veic atbilstības novērtēšanas programmu īstenošanu;</p> <p>4.3.plāno un organizē kvalitātes vadības sistēmas iekšējos auditus;</p> <p>4.4.rosina un īsteno organizācijas pašvērtējuma veikšanu.</p>
5. Sistēmu, procesu un produktu pilnveides pasākumu iniciēšana, īstenošana un uzraudzīšana	<p>5.1.organizē vadības pārskates;</p> <p>5.2.seko vadības pārskatēs noteikto lēmumu izpildei;</p> <p>5.3.analizē un vērtē kvalitātes izmaksas;</p> <p>5.4.izstrādā kvalitātes vadības sistēmas pilnveides pasākumus, izvērtējot sistēmu, procesu un produktu kvalitātes risku iestāšanās dinamiku un kvalitātes izmaksas;</p> <p>5.5.piedalās sistēmu, procesu un produktu pilnveides pasākumu noteikšanā;</p> <p>5.6.seko pilnveides pasākumu savlaicīgai un efektīvai izpildei.</p>
6. Personāla izglītošanās rosināšana un profesionālo mācību programmu veidošana kvalitātes vadīšanas jomā	<p>6.1.organizē personāla mācības kvalitātes vadībā un kvalitātes risku vadībā;</p> <p>6.2.izstrādā un pilnveido informācijas un mācību materiālus;</p> <p>6.3.sadarbībā ar profesionālām organizācijām veido kvalifikācijas kursu programmas un piedalās to īstenošanā;</p> <p>6.4.piedalās studiju programmu pilnveidošanā un īstenošanā augstskolās.</p>
7. Organizācijas darbības stratēģijas pilnveidošanas un attīstības pasākumu rosināšana un īstenošana	<p>7.1.rosina konkurentu un citu organizāciju pieredzes apgūšanu;</p> <p>7.2.organizē attīstības stratēģijas izstrādāšanas un pilnveidošanas grupas darbu, pieaicina ekspertus un konsultantus;</p> <p>7.3.piedalās integrētas vadības sistēmas</p>

	veidošanā, īstenošanā un pilnveidē; 7.4.veicina vadības metodoloģiju īstenošanu: inovāciju, pārmaiņu, izrāviena, u.c. vadīšanu; 7.5.izstrādā attīstības pasākumu rezultātu pārskatus.
8. Pētniecības pasākumu īstenošana	8.1.izstrādā priekšlikumus organizācijai nozīmīgiem lietišķiem pētījumiem sistēmu, procesu, produktu kvalitātes vadīšanas jomā; 8.2.Īsteno lietišķos pētījumus; 8.3.izstrādā pārskatus, prezentācijas un publikācijas par pētniecības rezultātā iegūtiem datiem.

Procesu kvalitātes vadības inženiera profesijas standarta izstrādes darba grupa:

- Inga Lapiņa – RTU Inženierekonomikas un vadības fakultāte, nodaļas vadītāja, Dr.oec; Augstākās izglītības kvalitātes novērtēšanas centrs, eksperte.
- Antra Trukšāne – Latvijas Kvalitātes asociācijas ex-prezidente un Latvijas pārstāve Eiropas Kvalitātes organizācijas (EOQ) Ģenerālajā Asamblejā; Biznesa konsultante
- Agris Aizpurietis – „Det Norske Veritas Latvia” SIA, Sertifikācijas daļas vadītājs
- Andris Balodis – „RB Consulting”, valdes loceklis
- Natālija Bolbāte – Valsts Asinsdonoru centrs, direktora vietniece kvalitātes vadības jautājumos
- Iveta Mežinska – „Det Norske Veritas Latvia” SIA, vadošā auditore;
- Jānis Mazais – RTU Ražošanas kvalitātes institūts, profesors, Dr.ing.
- Jānis Rudņevs – RTU Ražošanas kvalitātes institūts, asociētais profesors, Dr.ing.

Procesu kvalitātes vadības inženiera profesijas standarta eksperti:

- J.Pūce – Ekonomikas ministrija, valsts sekretārs;

- B.Paševica – Labklājības ministrijas Nodarbinātības valsts aģentūra,
direktore;
- V.Blome – SIA „Standartizācijas, akreditācijas un metroloģijas centrs”,
valdes priekšsēdētājs;
- I.Cvetkova – Latvijas Elektrotehnikas un elektronikas rūpniecības
asociācija, izpilddirektore;
- J.Romanovskis – AS „Grindeks”, valdes priekšsēdētājs.